

SHAHADA

'FAITH' EEN FILM VAN BURHAN QURBANI

SHAHADA

Hoe gaan jonge moslims in onze westerse maatschappij om met hun geloof? De film SHAHADA licht een fascinerend tipje van de sluier op. Deze filmfolder biedt leerkrachten van het secundair onderwijs achtergrondinfo, vragen en opdrachten om in de klas te werken rond deze film.

SUGGESTIE: VANAF 4E MIDDELBAAR

“Ik hoop dat deze film een jong publiek zal aanspreken, en dat ze na de film zullen discussiëren, praten en argumenteren. Dat is het doel van deze film: let’s talk!”

REGISSEUR BURHAN QURBANI

DUITSLAND – 2010 – 90 MIN. – DUIJS, ENGELS, ARABISCH EN TURKS GESPROKEN – NEDERLANDS ONDERTITELD

REGISSEUR BURHAN QURBANI
SCENARIO BURHAN QURBANI EN OLE GLEC
PRODUCENT LEIF ALEXIS
CAMERA YOSHI HEIMRATH
MONTAGE SIMON BLASI
DECORONTWERP BARBARA FALKNER
MET MARYAM ZAREE, JEREMIAS ACHEAMPONG, CARLO LJUBEK, MARIJA ŠKARICIC EN SERGEJ MOYA
WEBSITE WWW.SHAHADA-DER-FILM.DE
WWW.IMAGINEFILM.BE

SHAHADA vertelt het verhaal van drie jonge moslims in het hedendaagse Duitsland. De levenslustige en verwesterde Maryam ondergaat een illegale abortus. De Nigeriaanse en devote Samir ontdekt dat zijn goede vriend Daniel meer wil dan enkel vriendschap. En de Turkse politieagent Ismail komt oog in oog te staan met Leyla, de vrouw die hij drie jaar eerder bijna dodelijk verwondde.

“Wat een verademing om het onderwerp religie eindelijk nog eens centraal te zien staan zonder die ‘noodzakelijke’ verwijzing naar terrorisme.”

THE HOLLYWOOD REPORTER

Een afstudeerproject

SHAHADA is het afstudeerproject van vier studenten aan de film-academie van Baden-Württemberg: van regisseur Burhan Qurbani, van cameraman Yoshi Heimrath, decorbouwer Barbara Falkner en producent Leif Alexis.

In februari 2010 loopt regisseur Burhan Qurbani, pas 29 jaar geworden, onder belangstelling van de wereldpers op de rode loper van het filmfestival van Berlijn. Hij had de film ingestuurd voor de Panorama-sectie, maar het selectiecomité vond de film te goed, en nam hem op in de officiële competitie, naast nieuw werk van o.a. Roman Polanski en Martin Scorsese.

REGISSEUR BURHAN QURBANI

Burhan Qurbani werd in 1980 in Duitsland geboren als zoon van politieke vluchtelingen uit Afghanistan. Na de verplichte twee jaar professionele ervaring wordt hij in oktober 2002 toegelaten tot de filmacademie van Baden-Württemberg, één van de beste filmscholen ter wereld.

In 2007 maakte hij daar de kortfilm ILLUSION, waarmee hij tal van internationale prijzen won, waaronder de Black Pearl op het filmfestival van Abu Dhabi, ter waarde van 25.000 dollar.

Vanaf 2006 begint Qurbani te werken aan zijn afstudeerproject SHAHADA. De film ontstaat uit een persoonlijk innerlijk conflict van de regisseur: "Ik ben als moslim in een westerse maatschappij opgegroeid. Ik heb bepaalde keuzes gemaakt, een bepaalde levensstijl geleid waardoor ik mij op een gegeven moment schuldig begon te voelen. Was ik wel een goede moslim? Uit die vraag is deze film ontstaan. Kan ik vrede vinden met God zonder mezelf een slecht mens of een slechte moslim te vinden?"

EEN FILM VOOR SCHOLEN?

Tijdens de persconferentie in Berlijn vroeg een journalist of de kans bestaat dat scholen deze film zouden zien? Qurbani: "Deze film is een smeekbede tot dialoog. Dus ja zeker, laten we naar scholen gaan en over deze film praten. Dat zou fantastisch zijn. Ik hoop dat deze film een jong publiek zal aanspreken, en dat ze na de film zullen discussiëren, praten en argumenteren. Dat is het doel van deze film: let's talk!"

Eerste reacties bij het verlaten van de zaal

Een film moet eerst even bezinken voor je aan een grondige filmbespreking kan beginnen. Wel kan je de leerlingen onmiddellijk na de film de kans geven om hun eerste indrukken te ventileren. Dat kan met enkele eenvoudige vragen:

- Vond je het een goede film? Waarom (niet)?
- Met welk gevoel bleef je achter in je bioscoopzetel?
- Zou je de film aanraden aan vrienden of ouders? Waarom wel/niet?
- Welke scène of beeld is je bijgebleven?

BABELBOX

Geef één van de leerlingen de opdracht om reacties van de anderen te filmen (met een camera, foto toestel of gsm). Zo kunnen ze al een eerste, spontane reflectie bij de film geven. Je kan deze beelden later gebruiken als start voor de filmbespreking in de klas.

Filmbespreking in de klas

Het doel van een goede filmbespreking in de klas is het laten vormen van een eigen mening, de mening van anderen te horen en de leerlingen te laten nadenken over het verband tussen de film en de eigen leefwereld.

VRAGEN

- Welke scènes of momenten vond je herkenbaar en waarom?
- Heb je iets bijgeleerd over de islam?
- Denk je dat de film een goed beeld geeft van moslims in een hedendaagse westerse maatschappij? Waarom wel of waarom niet?
- Welke boodschap heeft deze film volgens jou?

In de volgende hoofdstukken vind je vragen en opdrachten over inhoud, de vertelstructuur en religie in het algemeen.

ONLINE LESFICHE

Op de online lesfiche van SHAHADA vind je de filmtrailer, foto's en allerlei extra educatief materiaal, aanvullend op deze filmfolder. Ideaal om te gebruiken bij de voor- of nabespreking van de film. Surf naar www.filmfiches.be.

Personages

Ismail is een Berlijnse politieagent met Turkse roots, getrouwd met verpleegster Sarah. Als hij tijdens een klopjacht op zwartwerkers plots de Bosnische asielzoekster Leyla ontmoet, komt hij letterlijk oog in oog te staan met een stukje onverwerkt verleden.

Maryam is 17 jaar, van Turkse afkomst en de dochter van een imam die een kleine moskee leidt in de wijk Kreuzberg. Aanvankelijk is ze een vlot westerse georiënteerd meisje vol levensvreugde. Maar Maryam heeft ook net een abortus genomen en lijdt al snel hevige pijn en krijgt bloedingen die dagen blijven duren.

Samir, of kortweg Sammi, is 17 jaar en komt uit Nigeria. Hij woont met zijn moeder al acht jaar in Duitsland en is een gelovige moslim die regelmatig de moskee van Maryams vader bezoekt. Op het werk moet hij vaak zijn beste vriend Daniel uit de problemen helpen. Maar al gauw is duidelijk dat de Duitse Daniel meer bij Sammi zoekt dan gewoon vriendschap.

VRAGEN

- Welke drie personages staan centraal?
- Wat is het verhaal van Maryam? Van Ismail? En van Samir?
- Hoe accentueert de kledij van Maryam haar evolutie van westerse georiënteerde meid naar radicale moslima?
- Op welke manier zijn de verhalen met elkaar verbonden?

Vijf hoofdstukken, vijf zuilen

Het verhaal van SHAHADA is ingedeeld in vijf hoofdstukken, elk genoemd naar een van de vijf zuilen van de islam. Deze staan voor de vijf meest fundamentele religieuze verplichtingen van elke moslim. In elk hoofdstuk gaan de drie personages op zoek naar een oplossing voor hun innerlijk conflict.

01. HADJ – HET BEGIN VAN DE REIS

In de islam staat de hadj voor de bedevaart naar Mekka. Iedere moslim (zowel man als vrouw) die het zich financieel en fysiek kan permitteren is verplicht die ten minste eenmaal in het leven te ondernemen.

In de film: worden de drie personages (Maryam, Ismail en Sammi) in hun dagelijkse leven getoond. Een leven dat binnenkort grondig verstoord zal worden.

02. AL SALAT – DEVOTIE

De salat staat voor de gebeden. Een moslim moet vijfmaal per dag bidden, steeds in de richting van Mekka, met ontschoeide voeten.

In de film: beseffen de drie personages dat ze niet zomaar terug kunnen naar hun vroegere leven. Ismail begint Leyla te achtervolgen, Maryams bloedingen willen niet stoppen en Sammi krijgt een eerste hint van zijn vriend Daniel dat hun vriendschap misschien niet zo onschuldig is.

03. AL ZAKAT – HET OFFER

Het woord zakat betekent zowel loutering (of zuivering) als groei. Het is de zuil die het geven van rituele aalmoezen verplicht. Meestal gaat het om een jaarlijkse donatie voor de armen. Dit gebruik komt voort uit het geloof dat alle dingen aan God toebehoren en dat rijkdom de mens alleen in bruikleen wordt gegeven.

In de film: zetten alle personages een stap in een nieuwe richting, zonder te weten waar ze precies naartoe gaan. Ismail zoekt contact met Leyla, Sammi kust Daniel, en Maryam keert haar westerse leventje (en vrienden) heel bewust de rug toe.

04. AL SAUM – ZELFOPPERING

Al saum staat voor het vasten of de ramadan. Een hele maand lang mag de moslim tussen de dageraad en zonsondergang niet eten, drinken, roken, vloeken en vrijen.

In de film: kiezen de personages er bewust voor om het meest dierbare in hun leven 'op te offeren'. Ismail keert zijn gezin de rug toe om samen met Leyla hun gedeelde pijn te verwerken. Sammi distantieert zich omwille van zijn geloof van zijn vriend Daniel, hoewel hij heftige gevoelens voor hem heeft. En de ooit zo westerse Maryam beschuldigt haar vader ervan dat hij als imam een te tolerante koers vaart.

05. AL SJAHADA – DE KEUZE VOOR EEN LEVENSPAD

Al sjahada is het uitspreken van de geloofsbelijdenis: Er is geen God dan God en Mohammed is zijn profeet.

In de film: de drie personages vinden in meer of mindere mate een nieuw pad om te bewandelen. Ismail kan zich van Leyla en zijn schuldgevoel los maken, en keert naar zijn gezin terug. Sammi beseft dat woedend zijn op Daniel geen oplossing biedt en hij probeert zijn gevoelens te aanvaarden. Maryam wordt in het ziekenhuis wakker met haar bezorgde vader aan haar ziektebed. Vader en dochter kunnen elkaar vergiffenis schenken.

VRAGEN

- Wat is er zo bijzonder aan de vertelstructuur van SHAHADA?
- Waarom werd de film onderverdeeld in hoofdstukken? Wat zou dat betekenen?
- Bedenk zelf een alternatieve titel voor deze film.

OPDRACHT

Bedenk een verhaal, persoonlijk of verzonnen, waarbij je dezelfde hoofdstukken gebruikt als de film. Laat het personage door middel van devotie, een offer, en zelfopoffering, een keuze maken voor een bepaald levenspad.

Werken rond religie

OPDRACHT 1: VRAGEN-STAAT-VRIJ

Zijn er leerlingen die verschillende godsdiensten aanhangen in de klas? Dan is dit een ideale opdracht. Laat de leerlingen (anoniem) vragen stellen aan elkaar door ze elk een vraag op een blaadje te laten neerpennen, dat te plooiën en in een grote doos te gooien. Goed schudden... en haal er de vragen één voor één uit. Begin vanuit deze vragen een gesprek met je leerlingen en probeer in te schatten waar ze nieuwsgierig naar zijn.

OPDRACHT 2: FILOSOFEREN OVER RELIGIE

Gebruik volgende citaten als start voor een groepsgebesprek. Of deel je klas in drie groepen en geef ze elk een citaat om in de kleine groep te bespreken. Kunnen ze kort hun eigen mening formuleren? Laat ze die vervolgens delen met de andere groepjes zodat alle citaten aan bod komen.

CITAAT 1: EEN UITSPRAAK VAN REGISSEUR BURHAN QURBANI

“De informatie die we van de media over de islam en de moslims krijgen, boezemt angst in. En er zijn helaas mensen die denken dat die informatie een volledig beeld geeft. Ik wil met deze film laten zien dat dit onjuist is. Neem de tijd om deze film te bekijken en zo een andere kijk te krijgen op deze vreemde religie die toch vlakbij is. Je hebt er elke dag mee te maken, via de kruidenier op de hoek, of de taxichauffeur, of het kan evengoed een advocaat of socioloog zijn.”

VRAGEN

- Welk beeld had je van de islam vóór je deze film zag? Heeft deze film je visie veranderd?
- Waarom noemt Burhan Qurbani de islam 'die vreemde religie die toch vlakbij is.' Is ze inderdaad zo vlakbij, denk je?
- Vind je dat de informatie over de islam die we uit de media krijgen inderdaad angst inboezemt? Waarom is dat? Zoek een voorbeeld van een artikel uit de (online) krant.

CITAAT 2: IMAM VIDAT NEEMT HET WOORD IN DE MOSKEE

“Wat betekent het om een goed moslim te zijn? Het betekent dat je goed moet zijn. In deze grote gemeenschap is het oog van Allah tevreden met een goed persoon, een eerlijke zoon, een goede broeder, een goede vader die zijn kind helpt bij de dagelijkse problemen.”

VRAGEN

- Heb jij een geloof? Wat betekent jouw geloof voor jou?
- Kan je in dit citaat het woord moslim vervangen door het woord christen? Waarom wel of waarom niet?
- Moet je gelovig zijn om in conflict te liggen met je geweten? Of kunnen ook niet-gelovigen worstelen met een schuldgevoel? Kan je een voorbeeld geven uit je eigen leven?

CITAAT 3: IMAM VIDAT IN GESPREK MET SAMMI

“Het is misschien niet voor iedereen duidelijk, maar eigenlijk gaat de Koran over liefde. Het klopt dat de Koran ons vertelt wat juist en fout is. Dat de Koran ons leidt en adviseert. Maar de Koran kan ons niet vertellen hoe we onszelf moeten voelen.”

VRAGEN

- Ben je akkoord met deze uitspraak? Waarom wel of waarom niet?
- Wie of wat vertelt jou wat goed en fout is?
- Waar, bij wie of bij wat zoek jij raad en advies?

EEN RELIGIEUZE UITSTAP IN GENT!

In het Gentse Elisabethbegijnhof liggen op een boogscheut van elkaar vier christelijke kerken: een anglicaanse, katholieke, orthodoxe en protestantse kerk. En wie een kwartiertje wandelt stuit bovendien op een Boeddhistische tempel en een moskee. Het is mogelijk om met je klas deze zes gemeenschappen op één dag te bezoeken. Voor meer informatie neem je contact op met: Christine Liagre – 09 221 15 06 – christineliaigre@hotmail.com

MEER WETEN OVER DE ISLAM?

- nl.wikipedia.org/wiki/Islam
- www.ontdekislam.nl
- multiblog.vrt.be/dewegnaarmekka
- www.canvas.be en tik in de zoekmachine 'al-wat-u-wilde-weten-over-de-islam'

Colofon

Deze filmfolder wordt u aangeboden door *Imagine* (filmdistributeur) en het *Filmfestival Gent*. Hij werd samengesteld door *Lessen in het donker*.

Lessen in het donker maakt scholen warm om goeie films te gebruiken bij een lesinhoud en leerlingen te laten kennismaken met filmtaal. Jaarlijks kan je als leerkracht kiezen uit een prikkelend filmaanbod en staan vertoningen gepland op zo'n 50 locaties in Vlaanderen. Alle info vind je op www.lesseninhetdonker.be

VORMGEVING: RONY DUQUENNE – WWW.EENENDERTIG.BE

